

Sygn. akt *XVII AmE 44/12*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Dariusz Dąbrowski</i>
Protokolant:	Protokolant sądowy – stażysta Anastazja Chojnacka

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa *Z. D., T. Ł., A. P., Z R., H. (...) spółki jawnej w C.*

przeciwko *Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki*

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 30 grudnia 2011 roku Nr (...)

orzeka:

1. oddala odwołanie
2. zasądza od powoda *Z. D., T. Ł., A. P., Z R., H. (...) spółki jawnej w C.* na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 złotych (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów procesu.

SSO Dariusz Dąbrowski

Sygn. Akt *XVII AmE 44/12*

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, decyzją (...) z dnia 30 grudnia 2011 roku orzekł, że przedsiębiorca działający pod firmą *Z. D., T. Ł., A. P., Z R., H. (...) spółka jawna* z siedzibą w C., przy ul. (...), zwany dalej „Przedsiębiorcą” naruszył warunek 2.2.3. koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej Przedsiębiorcy decyzją Prezesa Urzędu (...) z dnia 9 lipca 2010 roku, w ten sposób, że w dniu 20 października 2010 roku wprowadził do obrotu, poprzez stację paliw zlokalizowaną w C. przy ul. (...), ester metylowy kwasów tłuszczowych stanowiący samoistne paliwo ciekłe (tzw. biopaliwo ciekłe „(...)”), nie spełniający wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 22 stycznia 2009 roku w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych (Dz. U. Z 2009 r., nr 18, poz. 98), zwanego dalej „Rozporządzeniem”, ze względu na zawyżoną temperaturę blokowania zimnego filtra ((...)), a za działanie to wymierzył Przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 30.000 zł, co stanowi ok. (...) przychodu Przedsiębiorcy osiągniętego z działalności koncesjonowanej w 2010 roku.

W uzasadnieniu decyzji Prezes Urzędu wskazał, że w dniu 9 lipca 2010 r., decyzją znak: (...) udzielił Przedsiębiorcy koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

W trakcie kontroli, przeprowadzonej w dniu 20 października 2010 roku, przez inspektorów reprezentujących (...) Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w P., na stacji paliw, zlokalizowanej w miejscowości C., przy ul. (...), pobrano próbkę podstawową i próbkę kontrolną estru metylowego kwasów tłuszczowych stanowiącego samoistne paliwo ciekłe („(...)”), w ilości 4 litry każda. Pobrane próbki przekazane zostały do (...) Laboratorium (...) UOKiK z siedzibą w B. przy ul. (...), w celu zbadania zgodności parametrów jakościowych pobranego paliwa z wymaganiami Rozporządzenia. Z protokołu badań laboratoryjnych nr (...) z dnia 25 października 2010 r. wynika, że w badanej próbce podstawowej estru metylowego kwasów tłuszczowych stanowiącego samoistne paliwo ciekłe („(...)”), temperatura zablokowania zimnego filtra ((...)) wynosiła -3°C , podczas gdy z uwzględnieniem tolerancji przyjętej metody badawczej, nie powinna ona być większa niż -8°C .

Kolejną kontrolę stacji paliw zlokalizowanej w C., przy ulicy (...) przeprowadzono w dniu 29 października 2010 roku. Z protokołu badań laboratoryjnych z dnia 4 listopada 2010 r., nr (...) wynika, iż pobrane wówczas próbki paliwa ciekłego spełniają wymagania Rozporządzenia.

W związku jednak ze stwierdzoną w trakcie kontroli z dnia 20 października niewłaściwą jakością estru metylowego kwasów tłuszczowych stanowiącego samoistne paliwo ciekłe („(...)”) oferowanego do sprzedaży przez Przedsiębiorcę, Prezes Urzędu pismem z dnia 9 września 2011 roku, znak (...) zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie wymierzenia Przedsiębiorcy kary pieniężnej w związku z naruszeniem warunku 2.2.3. koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

Przedsiębiorca, któremu wyżej wymienione pismo doręczono w dniu 16 września 2011 roku, złożył w dniu 7 października wyjaśnienia, dokumentację postępowania kontrolnego oraz dotyczącą jego sytuacji finansowej. Następnie, w dniu 12 października, Prezes Urzędu zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego i możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym oraz złożenia ewentualnych uwag lub wyjaśnień w siedzibie Urzędu Regulacji Energetyki. Przedsiębiorca nie skorzystał jednak z tego uprawnienia w wyznaczonym terminie 7 dni od doręczenia wyżej wymienionego zawiadomienia.

Po przeprowadzeniu analizy zgromadzonego materiału dowodowego Prezes Urzędu uznał, że w niniejszej sprawie bezsporny jest fakt wprowadzenia przez Przedsiębiorcę w dniu 20 października, w miejscowości C., estru metylowego kwasów tłuszczowych stanowiącego samoistne paliwo ciekłe („(...)”)o jakości niezgodnej z wymaganiami Rozporządzenia.

Prezes Urzędu wskazał również, iż z akt kontroli przeprowadzonej w dniu 20 października przez inspektorów reprezentujących (...) Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w P. wynika, że próbki paliwa poddane badaniom w laboratorium są próbkami pobranymi podczas ww. kontroli.

Ponadto, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r., o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. Z 2006 r., Nr 169, poz. 1200 z późn. zm.), wyniki badań pobranych próbek stosuje się do jakości całej partii paliwa znajdującego się w zbiorniku, z którego pochodzą próbki.

Prezes Urzędu podkreślił także, iż protokoły kontroli sporządzone przez inspektorów reprezentujących (...) Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w P. są, zgodnie z art. 76 § 1 k.p.a., dokumentami urzędowymi i stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo stwierdzone.

W uzasadnieniu decyzji zwrócono również uwagę na pismo Przedsiębiorcy z dnia 26 września, w którym Przedsiębiorca oświadczył, iż w dniu kontroli, tj. 20 października 2010 roku w kontrolowanym zbiorniku znajdowała się znikoma ilość paliwa, stanowiąca techniczne minimum, która nie powoduje zablokowania funkcji podawania paliwa. Jednocześnie Przedsiębiorca wyjaśnił, iż od dnia 1 października 2010 roku nie prowadził sprzedaży estru

metylowego kwasów tłuszczowych stanowiącego samoistne paliwo ciekłe („(...)”), gdyż oczekiwał na dostawę. Ponadto, Przedsiębiorca wskazał, iż był w posiadaniu atestu, z którego wynika, że paliwo spełniało wszelkie wymagania jakościowe. W związku z tym, w ocenie Przedsiębiorcy, nie ponosił on winy za naruszenie warunku 2.2.3. koncesji i wniósł, na podstawie art. 56 ust. 6a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 1997 r., Nr 54 poz. 348 z późn. zm.) o odstąpienie od wymierzenia kary.

Prezes Urzędu odnosząc się w uzasadnieniu do ww. wyjaśnień Przedsiębiorcy stwierdził, iż przedstawiony przez Przedsiębiorcę atest nie może być dowodem należytej jakości paliwa, gdyż dotyczy on paliwa znajdującego się w zbiornikach (...) S.A., a więc dostawcy tudzież kontrahenta Przedsiębiorcy. Przede wszystkim jednak, należy zwrócić uwagę, że z treści atestu wynika, że temperatura zablokowania zimnego filtra (...) wynosiła -2°C , a więc nie spełniała wymagań przewidzianych przepisami prawa dla paliw danego rodzaju sprzedawanych w okresie przejściowym tj. od 1 października do 15 listopada.

Dodatkowo, Prezes Urzędu podkreślił, iż z protokołu kontroli z dnia 20 października 2010 roku wynika, że zbiornik, z którego pobrano próbki miał pojemność $12000\text{ dm}^{(3)}$ i był podłączony do urządzenia służącego do dystrybucji paliwa. W dniu kontroli w ww. zbiorniku znajdowało się $2309\text{ dm}^{(3)}$ estru metylowego kwasów tłuszczowych stanowiących samoistne paliwo ciekłe („(...)”), a więc ok. 20% całkowitej pojemności zbiornika. Tym samym, nie można uznać, że była to ilość znikoma.

W uzasadnieniu wskazano również, iż z wyjaśnień Przedsiębiorcy nie wynika, aby dystrybutor estru metylowego kwasów tłuszczowych znajdujący się na stacji w miejscowości C., został w jakikolwiek sposób zabezpieczony przed użyciem. W szczególności nie założono żadnej plomby, ani nie oznaczono dystrybutora jako nieczynny. Zastosowane przez Przedsiębiorcę środki polegające na poinformowaniu pracowników stacji o małej ilości paliwa w zbiorniku należy uznać za niewystarczające. Nie sposób stwierdzić, aby paliwo zostało wycofane z obrotu.

Prezes Urzędu nie dał więc wiary wyjaśnieniom Przedsiębiorcy, jakoby paliwo nie zostało wprowadzone przez niego do obrotu. Zdaniem Prezesa Urzędu, Przedsiębiorca nie przedstawił dowodów, które na podstawie art. 76 § 3 k.p.a. obalilyby domniemanie prawdziwości ustaleń stwierdzonych w protokole kontroli sporządzonym przez inspektorów reprezentujących (...) Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w P..

Prezes Urzędu podkreślił fakt, że zgodnie z art. 355 § 2 k.c., przedsiębiorca prowadzący profesjonalną działalność gospodarczą zobowiązany jest do dochowania należytej staranności w zakresie jej prowadzenia. Wykonywanie działalności w zakresie obrotu paliwami ciekłymi jest szczególnym przykładem działalności profesjonalnej, gdyż jej prowadzenie wymaga uprzedniego uzyskania koncesji przez Przedsiębiorcę. Podstawowym obowiązkiem koncesjonariusza jest wypełnianie postanowień określonych w koncesji.

Biorąc pod uwagę brzmienie art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy – Prawo energetyczne, należy uznać, że Prezes Urzędu jest obowiązany nałożyć karę na przedsiębiorcę, który narusza warunki koncesji. Z kolei naruszenie tych warunków jest samoistną podstawą nałożenia kary pieniężnej na przedsiębiorcę. Przepisy art. 56 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo energetyczne nie wymagają bowiem, aby Prezes Urzędu musiał wykazać winę po stronie Przedsiębiorcy. Odpowiedzialność ta ma charakter obiektywny. To na Przedsiębiorcy ciąży obowiązek takiego zorganizowania swojej działalności i stosowania takich środków, aby realizować postanowienia koncesji.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes Urzędu zgodnie z dyspozycją art. 56 ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne, uwzględnił stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, dotychczasowe zachowanie Przedsiębiorcy oraz jego możliwości finansowe.

Przy ustaleniu stopnia szkodliwości czynu Prezes Urzędu wziął pod uwagę fakt, iż temperatura zablokowania zimnego filtra (...) paliwa wprowadzonego do obrotu przez Przedsiębiorcę wynosiła $-3^{(0)}\text{C}$, podczas gdy zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia, w okresie przejściowym trwającym od 1 października do 15 listopada wartość ta nie może być większa od $-10^{(0)}\text{C}$. Przekroczenie parametru wynosiło zatem 62,5 %, przez co należy je zakwalifikować

jako bardzo wysokie. Podkreślenia wymaga również fakt, że powyższe normy dotyczące parametrów jakościowych paliw ciekłych zostały wyznaczone przede wszystkim, aby zapewnić użytkownikom pojazdów samochodowych dostęp do paliw o najwyższej jakości. Ester metylowy kwasów tłuszczowych stanowiący samoistne paliwo ciekłe („(...)”) charakteryzuje się wysoką temperaturą mętnienia ($-3^{(o)}C$) i temperaturą płynięcia ($-12^{(o)}C$), co może powodować trudności eksploatacyjne w sezonie jesienno-zimowym, w postaci blokowania filtra w układzie zasilania silnika, wpływając na bezpieczeństwo użytkowników pojazdu i innych uczestników ruchu drogowego.

Z powyższych względów, stopień szkodliwości czynu popełnionego przez Przedsiębiorcę Prezes Urzędu ocenił jako bardzo duży. Tym samym, uznał jednocześnie, że nie zostały spełnione przesłanki z art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne, dającego Prezesowi Urzędu możliwość odstąpienia od wymierzenia kary.

Prezes Urzędu uwzględnił natomiast okoliczność, że Przedsiębiorca nie był uprzednio karany za nieprzestrzeganie warunków koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

Przy ustalaniu stopnia zawinienia Przedsiębiorcy, Prezes Urzędu podkreślił w szczególności, że koncesja tworzy szczególną pozycję prawną Koncesjonariusza, zarówno w sferze obowiązków, jak i przywilejów. Do obowiązków Przedsiębiorcy należała sprzedaż paliw o jakości zgodnej z obowiązującymi przepisami. Przedsiębiorca nie podjął natomiast odpowiednich środków zmierzających do zapewnienia prawidłowej jakości wprowadzanego do obrotu paliwa, nie dochowując tym samym należytej staranności. Prezes Urzędu zauważył również, że Przedsiębiorca nie podjął działań w celu ustalenia faktycznej jakości sprzedawanego paliwa, opierając się jedynie na certyfikatach jakości przedstawionych mu przez dostawców.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu uznał, że działanie Przedsiębiorcy należy uznać za zawinione.

Miarkując wysokość kary pieniężnej Prezes Urzędu wziął pod uwagę możliwości finansowe Przedsiębiorcy, który w 2010 roku osiągnął z koncesjonowanej działalności przychód w wysokości (...) zł. Wymierzona kara pieniężna stanowi więc ok. (...) przychodów z działalności objętej koncesją i jednocześnie zaledwie 0,49% wszystkich przychodów Przedsiębiorcy w 2010 roku. Uwzględniono również fakt, że Przedsiębiorca w 2010 r. osiągnął zysk z działalności gospodarczej w wysokości (...) zł, a wartość rzeczowych aktywów trwałych wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. wynosiła 64.290,43 zł. W związku z tym, kara pieniężna nie stanowi zagrożenia dla sytuacji finansowej Przedsiębiorcy.

Odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu wniósł Przedsiębiorca, zaskarżając decyzję w części i wnosząc o jej zmianę poprzez obniżenie kary pieniężnej do kwoty 5.000 zł oraz przyznanie mu od strony pozwanej kosztów postępowania wg norm przepisanych, w tym 2417 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej. Zaskarżonej decyzji powód zarzucił naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne poprzez nierozważenie i nieuwzględnienie na niekorzyść powoda przy wymiarze kary stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia oraz dotychczasowego zachowania podmiotu.

Uzasadniając powyższy zarzut, powód wskazał, że co do zasady nie kwestionuje on ustaleń kontroli ani swojej odpowiedzialności. Jednakże wskazał, iż sprzedawał on ester metylowy kwasów tłuszczowych stanowiącego samoistne paliwo ciekłe („(...)”) klientom, uprzednio poinformowanym o letnich parametrach paliwa, którzy na zakup takiego paliwa wyrazili zgodę. Ponadto, temperatury powietrza były w tamtym okresie dodatnie. Z uwagi na powyższe, w ocenie powoda, należy uznać, że jego działanie nie było szkodliwe dla środowiska, ani bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Powód wskazał przy tym, na poparcie swojego stanowiska, wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 14 maja 2007 r., sygn. XVII AmE 226/06, w którym sąd stwierdził, że przekroczenie parametrów jakości paliwa w okresie przejściowym, przy niskiej zarzucalności czynu na podstawie pozostałych kryteriów z art. 56 ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne, może przemawiać za obniżeniem wysokości kary.

Ponadto, powód przywołał postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2008 r., sygn. III SK 32/07, zgodnie z którym wszystkie okoliczności brane pod uwagę przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, wymienione w art. 56

ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne, mają charakter równorzędny oraz na tezy wyroków Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2010 roku, sygn. III SK 1/10 oraz z dnia 1 czerwca 2009 roku, sygn. II SK 5/10, w których wskazano na konieczność analogicznego stosowania zasad obowiązujących w sprawie karnej przy sądowej weryfikacji wymierzenia przedsiębiorcy kary pieniężnej przez organy regulacji rynku.

Powód następnie zwrócił uwagę na brzmienie art. 30 k.k., zgodnie z którym nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu zabronionego w usprawiedliwionej nieświadomości jego bezprawności; jeżeli błąd sprawcy jest nieusprawiedliwiony, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

Powód wskazał przy tym, że nie był świadomy istnienia zakazu sprzedaży paliwa o parametrach letnich w okresie przejściowym, będąc przekonany, że poprzez zaniechanie zakupu paliwa letniego w tym okresie oraz informowanie klientów o jakości paliwa czyni zadość obowiązkowi nałożonemu na powoda w koncesji. Jednocześnie powód zwrócił uwagę na motywy swojego działania oraz niewielki w jego ocenie stopień zawinienia oraz szkodliwości czynu. Powód nie działał bowiem dla zysków, rzetelnie informował klientów o tym, że paliwo spełnia jedynie parametry właściwe dla okresu letniego.

W uzasadnieniu odwołania podniesiono również fakt, że olej (...) jest trudno przechowywany i w związku z tym praktycznie nie jest możliwe przechowanie go do wiosny.

W dniu 21 maja 2012 roku pozwany złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu wg norm przepisanych.

Zdaniem pozwanego odpowiedzialność ponoszona na podstawie art. 56 ustawy – Prawo energetyczne jest odpowiedzialnością o charakterze obiektywnym, oderwaną od ewentualnej winy przedsiębiorcy, czy też świadomości bezprawności czynu. Na poparcie tego stanowiska, pozwany przywołał wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 września 2007 r., sygn. VI Aca 458/07 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2007 r., sygn. III SK 1/07.

Ponadto, pozwany zwraca uwagę, że powód jest przedsiębiorcą prowadzącym profesjonalną działalność gospodarczą i w związku z tym jest zobowiązany do dołożenia należytej staranności zgodnie z art. 355 § 2 k.c. Działalność koncesjonowana w zakresie obrotu paliwami ciekłymi jest natomiast szczególnym przykładem działalności gospodarczej.

W ocenie pozwanego, okoliczność, że powód informował klientów o niezgodności parametrów sprzedawanego paliwa z wymaganiami Rozporządzenia, świadczy o świadomości naruszenia warunków koncesji przez powoda. Fakt ten może ewentualnie wpływać na zaostrzenie kary, a nie jej złagodzenie.

W dalszej kolejności pozwany wskazuje, że wymierzona kara pieniężna stanowi jedynie (...) przychodu powoda z działalności objętej koncesją oraz zaledwie 0,49% przychodów osiągniętych przez niego z działalności gospodarczej ogółem. Kara ta mieści się jednocześnie w dolnych granicach wyznaczonych przez ustawę – Prawo energetyczne, a jej wysokość jest odpowiednia dla realizacji funkcji represyjno-wychowawczej oraz zapewnienia przestrzegania obowiązków określonych w koncesji. Pozwany wskazał na wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 września 2008 r., sygn. VI Aca 486/08, w którym stwierdzono, że kara nie może mieć charakteru symbolicznego.

Ponadto, pozwany zwrócił uwagę, że na wymiar kary nałożonej na przedsiębiorcę wpływa w szczególności ustalony bardzo wysoki stopień szkodliwości czynu oraz stopień zawinienia, który Prezes Urzędu uznał za znaczny. Prezes Urzędu uwzględnił także fakt dotychczasowego niekarania powoda za nieprzestrzeganie warunków koncesji.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Z. D., T. Ł., A. P., Z. R., H. (...) spółka jawna z siedzibą w C. jest przedsiębiorcą wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...).

Decyzją z dnia 7 czerwca 2001 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki udzielił Przedsiębiorcy koncesji na obrót paliwami ciekłymi na okres od dnia 10 czerwca 2001 roku do dnia 10 czerwca 2011 roku.

Decyzją z dnia 9 lipca 2010 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki udzielił Przedsiębiorcy koncesji na obrót paliwami ciekłymi na okres od 20 lipca 2010 roku do dnia 20 lipca 2020 roku.

Punkt 2.2.3. koncesji stanowi, że: „Koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami określonymi obowiązującymi przepisami i wynikającymi z zawartych umów.”

W dniu 20 października 2010 roku Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej w P. dokonał kontroli Stacji Paliw w C., położonej przy ulicy (...), a należącej do Przedsiębiorcy, w czasie którego pobrano próbki paliw ciekłych. (k. 19 – 23 akt administracyjnych).

Pobrane próbki przekazano do (...) Laboratorium (...) w B.. Próbką pobranego biopaliwa nie spełniała wymagań Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 22.01.2009 roku w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych „(...)” ze względu na zawyżoną temperaturę zablokowanego zimnego filtra. (k. 24 akt administracyjnych).

Przedsiębiorca w 2010 roku osiągnął przychód w wysokości (...) złotych.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentów zebranych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w postępowaniu administracyjnym. Powód nie kwestionował prawdziwości powyższych dokumentów.

Sąd zważył co następuje:

Odwołania nie jest za zasadne.

W ocenie Sądu, Prezes Urzędu prawidłowo stwierdził, że powód naruszył warunek 2.2.3. koncesji z dnia 9 lipca 2010 r., nr (...) na obrót paliwami ciekłymi, a także prawidłowo zastosował art. 56 ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne, w zakresie okoliczności mających wpływ na wymiar kary pieniężnej.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd w pełni podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Organ, wskazując dodatkowo, że powód w zasadzie nie kwestionował ani przebiegu kontroli, ani jej wyników. Wobec powyższego Sąd oddalił wnioski o przeprowadzenie dowodu ze wskazanych przez powoda świadków. Nie ma żadnego bowiem dla rozstrzygnięcia fakt poinformowania dwóch osób – nadto jak wynika z tezy dowodowej stale współpracujących z powodem, na okoliczność informowania o parametrach oferowanego paliwa. Wskazać należy, że udzielenie takiej informacji nie powoduje, że Przedsiębiorca może sprzedawać paliwo niezgodne z parametrami, a przy tym naruszać koncesję, a nadto stacja paliw jest otwarta dla wszelkich klientów i nawet wskazanie faktu poinformowania dwóch stałych klientów, nie stanowi dowodu na to, że wszyscy korzystający z niej byli informowani o sprzedaży biopaliwa ciekłego „(...)” o parametrach niezgodnych z przepisami.

Przepis art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy – Prawo energetyczne, stanowi, że karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji. Redakcja tego przepisu nie budzi wątpliwości, że jest to odpowiedzialność o charakterze obiektywnym. Sam fakt naruszenia obowiązków wynikających z koncesji jest podstawą do ukarania przedsiębiorcy. Ustawa nie uzależnia odpowiedzialności od innych przesłanek takich jak wina koncesjonariusza, czy świadomość bezprawności działania (zob. również wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 września 2007 r., sygn. VI Aca 458/07). Nie znaczy to jednak, że są to okoliczności zupełnie pozbawione znaczenia w postępowaniu o wymierzenie kary pieniężnej. O ile sama odpowiedzialność z tytułu naruszenia art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy – Prawo energetyczne ma charakter obiektywny, to przy ustalaniu wymiaru kary pieniężnej należy uwzględnić stopień szkodliwości czynu, a także okoliczności subiektywne dotyczące przedsiębiorcy, tj. stopień zawinienia, dotychczasowe zachowanie przedsiębiorcy oraz jego możliwości finansowe. Należy przy tym podzielić pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z dnia 27 marca 2008 r., sygn. III SK 32/07. Wszystkie okoliczności określone w art. 56 ust.

6 ustawy – Prawo energetyczne mają charakter równorzędny i każda z nich powinna być uwzględniona w jednakowym stopniu przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej. Zdaniem Sądu, Prezes Urzędu uczynił zadość temu obowiązkowi. W uzasadnieniu decyzji zostało wykazane, że pozwany uwzględnił wszystkie ustawowe dyrektywy wymiaru kary pieniężnej. Nie można w ocenie Sądu stwierdzić, aby któraś z okoliczności określonych w art. 56 ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne nie została rozważona w odpowiednim stopniu.

Słusznie stwierdził pozwany, że stopień szkodliwości czynu jest w niniejszej sprawie bardzo duży. Nie ulega wątpliwości, że sprzedaż paliwa o niskiej jakości jest w Polsce problemem dość powszechnym i wywołuje negatywne skutki przede wszystkim dla użytkowników pojazdów samochodowych. Wprowadzanie do obrotu estru metylowego kwasów tłuszczowych stanowiącego samoistne paliwo ciekłe („(...)”) o zawyżonej temperaturze zablokowania zimnego filtra ((...)) może powodować trudności eksploatacyjne w sezonie jesienno-zimowym. Konsekwencją może być blokowanie filtra w układzie zasilania silnika, co ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego. Celem tworzenia regulacji prawnych w zakresie parametrów jakościowych paliw ciekłych, jak również prowadzenia kontroli przez uprawnione organy jest zapewnienie konsumentom dostępu do paliw o wysokiej jakości. Stwierdzone w toku kontroli przekroczenie maksymalnej temperatury zablokowania zimnego filtra ((...)) wynosiło 62,5%, a więc bez wątpienia było wysokie.

Jeśli chodzi o stopień zawinienia, należy podzielić argumentację podniesioną w uzasadnieniu decyzji, że powód nie dochował należytej staranności. Słusznie wskazał pozwany, że koncesja tworzy szczególną pozycję prawną koncesjonariusza zarówno w sferze praw, jak i obowiązków. Jednym z tych obowiązków jest sprzedaż paliwa o jakości zgodnej z obowiązującymi przepisami prawa. Celem koncesjonowania działalności związanej z obrotem paliwami ciekłymi jest właśnie zapewnienie konsumentowi dostępu do paliw o najwyższej jakości i doprowadzenie do sytuacji, w której konsument ten może nabywać paliwo na każdej stacji nie mając żadnych obaw, co do jego jakości. Dlatego też koncesjonariusz ma prowadzić działalność z najwyższą starannością, organizując ją w taki sposób, aby wykluczyć możliwość naruszenia obowiązków wynikających z koncesji. W niniejszej sprawie, powód nie zastosował wystarczających środków, aby zapewnić wykonanie nałożonych na niego obowiązków. Przede wszystkim nie podjął on żadnych działań, które umożliwiłyby mu sprawdzenie jakości sprzedawanego przez niego paliwa ciekłego. Oparł się on na atestach przedstawionych mu przez jego dostawcę i w dodatku potwierdzających spełnianie przez paliwo parametrów jakościowych dla okresu letniego. Nie podjął on również wystarczających środków uniemożliwiających wprowadzanie do obrotu paliwa niespełniającego wymagań jakościowych. Jego działania polegające na poinformowaniu pracowników stacji o małej ilości paliwa w zbiorniku oraz kontrahentów o niespełnianiu przez oferowane paliwo parametrów obowiązujących w okresie przejściowym należy uznać za niewystarczające. W tym miejscu trzeba również wskazać, że ustawodawca nie uzależnia odpowiedzialności przedsiębiorcy od zgody nabywcy na zakup paliwa niespełniającego wymagań jakościowych lub braku takiej zgody. Nie ma też większego znaczenia w niniejszej sprawie eksponowany przez powoda fakt, że w okresie sprzedaży paliwa o jakości niezgodnej z parametrami określonymi w Rozporządzeniu, temperatura powietrza była dodatnia. Dlatego również stopień winy powoda należy, przy uwzględnieniu charakteru jego działalności, uznać za znaczny. To na Przedsiębiorcy leży obowiązek takiego prowadzenia przedsiębiorstwa, aby było ono w stanie wypełnić określone przepisami normy. Nadto nieuprawnione jest twierdzenie, że powód nie wiedział, że pomimo dodatnich temperatur nie wolno oferować mu paliwa letniego. Takie stwierdzenie tylko utwierdza Sąd w przekonaniu, że Przedsiębiorca prowadzi swoją działalność bez zachowania należytej staranności.

Nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy fakt, że dochody powoda są w rzeczywistości dochodami kilku współników oraz ich rodzin i nie może decydować to o obniżeniu wysokości kary pieniężnej. Jak wskazano powyżej, Sąd podziela stanowisko przedstawione przez powoda w odwołaniu, że wszystkie okoliczności wymienione w art. 56 ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne muszą być uwzględnione w jednakowym stopniu. W ocenie Sądu, biorąc pod uwagę ustalony stopień zawinienia oraz szkodliwości czynu, kara pieniężna w wysokości 5000 zł miałaby tylko i wyłącznie charakter symboliczny.

Zdaniem Sądu, Prezes Urzędu uwzględnił, poza omówionymi wyżej okolicznościami, również możliwości finansowe powoda oraz fakt dotychczasowego niekarania powoda za naruszenie warunków określonych w koncesji. Wobec

tęgo, nałożył on karę w wysokości odpowiadającej ok. (...) przychodów osiągniętych przez powoda w 2010 roku z działalności objętej koncesją. Podkreślenia wymaga, iż jest to kara pieniężna, która wciąż mieści się w dolnych granicach ustawowego wymiaru. Biorąc pod uwagę zysk netto osiągnięty przez powoda w 2010 roku, wynoszący (...) zł, wartość jego aktywów trwałych wg stanu na koniec 2010 roku równą 64.290,43 zł, wartość należności krótkoterminowych równą 329.175,82 zł oraz wysokość środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych w kasie i na rachunkach bankowych wynoszącą 205.037,30 zł należy uznać, iż nałożenie kary pieniężnej w wysokości 30.000,00 zł nie stanowi zagrożenia dla sytuacji finansowej powoda.

Sąd nie kwestionuje twierdzeń powoda, że do sądowej weryfikacji w zakresie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy zastosowanie mogą znaleźć odpowiednio zasady obowiązujące sąd sprawach karnych. Należy jednak zwrócić uwagę, że wbrew stanowisku powoda, nie wpływa to na jego sytuację w niniejszej sprawie. Nie jest w ocenie Sądu zasadne powoływanie się na art. 30 k.k. Przy rozpoznaniu odwołań od decyzji Prezesa Urzędu nakładających karę pieniężną, można analogicznie stosować zasady postępowania i prawa karnego, ale dotyczy to w szczególności wymiaru kary. Przepis art. 30 k.k. dotyczy natomiast samej odpowiedzialności sprawcy czynu. Ta jednak, została odrębnie uregulowana w ustawie – Prawo energetyczne i zgodnie z tym, co wskazano powyżej – ma charakter obiektywny.

Niezależnie od powyższego, należy zwrócić uwagę, że nie sposób uwzględnić argumentacji powoda, iż nie był on świadomy zakazu wprowadzania w okresie przejściowym paliwa niespełniającego parametrów jakościowych. Zakaz ten wynika przecież z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, a także z treści samej koncesji udzielonej powodowi. Nieznajomość prawa lub obowiązków nałożonych decyzją administracyjną nie może być usprawiedliwieniem dla podmiotu prowadzącego profesjonalną działalność gospodarczą.

Sąd podziela zatem stanowisko Prezesa Urzędu, co do wysokości kary pieniężnej. Jest ona sprawiedliwa i odpowiednia zarówno do stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia, jak i dotychczasowego zachowania powoda oraz jego możliwości finansowych. Zdaniem Sądu kara w takiej wysokości zapewni wykonywanie w przyszłości przez powoda obowiązków określonych w koncesji, jak również spełniać będzie funkcję prewencji ogólnej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparto na art. 98 k.p.c. w zw. z § 14 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2013, poz. 490 ze zm.).

SSO Dariusz Dąbrowski